

Вялікай эпасе-вялікае большавіцкае мастацтва

РУШЫМ КОМСАМОЛЮ НА АКТЫЎНЫ УДЗЕЛ НА УСІХ ВУЧАСТКАХ ФРОНТУ МАСТАЦТВА

ТРАМ'Ы—комсамольскі рух на фронце будаўніцтва пролетарскага тэатру

ТРАМ'ы—ударная брыгада комсамолу на фронце тэамастацтва

У 1929-30 годзе ў БССР пачаў разгортацца ТРАМ'аўскі рух—комсамольскі рух на фронце самадзейнага тэатру. Да партнарады на пытаньнях мастацтва, мы маем у БССР 4 ТРАМ'ы (Менск-2, Віцебск-1, Гомель-1) і 5 ТРАМ'аў (на будынку прадпрыемстваў Менску, Віцебску і Гомелі (ТРАМ'ядро—гэта пярэдняе лятае ТРАМ'руху). Рабочая моладзь раду гарадоў і прадпрыемстваў БССР уздымае пытаньне аб арганізацыі ТРАМ'аў, сёння ўжо трэба вырашаць пытаньне аб арганізацыі польскага ТРАМ'у, аб арганізацыі колгасных ТРАМ'аў.

ТРАМ'аўскі рух—“спэцыяльна” жаданьня рабочай моладзі паставіць мастацтва на службу сацыялістычнага будаўніцтва, рэакцыя пэдагагічнага замест работ самадзейнага тэатру перавесці на вышэйшую ступень.

ТРАМ'ы знаходзяцца ў сыстэме комсамолу. Уся работа ТРАМ'аў павінна быць падпарадкавана сацыялістычнаму, тэамаўскаму павінны быць ударнай брыгадай комсамолу на фронце тэамастацтва. 2 гады разгортаўся ТРАМ'рух у БССР паказвае, што нашы ТРАМ'ы сапраўды зьяўляюцца мастацкімі агітпрапамі комсамолу. Таму, якія ТРАМ'ы распрацоўвалі і распрацоўваюць марш вынікаў з асноўнага, што стаіць сёння перад комсамолам Беларусаў. ТРАМ'ы БССР распрацоўвалі наступныя тэмы ў сваіх спектаклях: ўдзел моладзі ў сацыялістычнаму, абарона краіны, колектывізацыя, спецыялізацыя работ, аўдаванне тэхнічна, будаўніцтва пролетарскай па амерцы, нацыянальнай на форме культуры, барацьба з выкарыстаньнем шовінізму і шовінізмамі іншых колераў, выкарыстанне новых пролетарскіх кадраў, барацьба за тэрыторыю Дамбас і г. д.

Але гэтыя работы нашых ТРАМ'аў адстаюць ад агульных тэмпаў будаўніцтва. БелТРАМ за 1931 год паставіў усяго толькі 2 п'есы. Рабочыя апешныя пленумы ЦК УсеКП(б) і ЦК Б(б)В ТРАМ'амі лічылі не распрацаваны і ніяка павячэраваньняў аб перапрацоўцы ТРАМ'аў на рэалізацыі гэтых паставоў.

ТРАМ'ы зьяўляюцца вядучай часткай самадзейнага мастацкага руху, вышэйшай ступенню самадзейнага тэатру на гэтым этапе. Масавы рух агітпрабрыгад праходзіць над ідэямі кіраўніцтва і пры дапамозе ТРАМ'аў. Асноўныя прыкметы ТРАМ'руху сталі асноўнымі прыкметамі агітпрабрыгад. Была 10 агітпрабрыгад пасярод кіруюцца тэамаўскай працаўніцкай. ТРАМ'ы БССР прароблена вялікая работа па складаньні і распрацоўцы пролетарскіх сьпэсэаў, новых гульняў і сьпэсэаў. Мого дачнае кіраўніцтва самадзейным мастацтвам у БССР магчыма толькі пры ўдзеле ТРАМ'аў. Больш падрыхтаваных працаўнікоў у галіне самадзейнага мастацтва, акрамя тэамаўскай—на сутнасьці няма на сёньняшні дзень.

Адначасова трэба адзначыць, што ТРАМ'ы яшчэ зусім не дастаткова прымаюць удзел у кіраўніцтве самадзейным тэатрам. Методычных распрацовак няма, той вопыт ТРАМ'аў, які трэба сфармуляваць у самадзейным мастацтве, не абавязкова практычнае кіраўніцтва тэатральных работ зусім не дастаткова.

ТРАМ'ы адной з асноў сва-

Антыкул тав. Шамшур

ей работы ставяць задачу камуністычнага выхаваньня сваіх удзельніцаў. Быць ударнікам на сваім прадпрыемстве, быць палітычна свядомым і грамадзкім працаўніком, быць усебакова культурна разьвітым павінны кожны тэамаўска.

Гэты бок работ у ТРАМ'ах БССР значна кудыгае. На гледзячы на тое, што выкарыстанне грамадзянскага і дыялектнага ўвядзена ў кожны ТРАМ'е гэтыя прадметы часта зрываюцца з-за недастаткова ўважлівых адносін да іх з боку кіраўніцтва, з-за адсутнасьці сродкаў, памішаньня для заняткаў, з-за няўмення правільна разьмеркаваць час. Вытвая комуні Менскага БелТРАМ'у развалілася з-за найменш арганізацыі.

Склад ТРАМ'аў БССР—калі 80 працуючых каля 90 проц комсамольцаў. Партыйнае аддзяленьне мала: у БелТРАМ'е—1, у яўрэйскім ТРАМ'е—3, у Віцебскім ТРАМ'е—2. Задача левых партыйнага адра у ТРАМ'е стаіць найвышэйшая востра. Абсалютная большасьць ТРАМ'аў—ударнікі на сваіх прадпрыемствах, многія брыгадзіраў.

Створаныя за гэты час тэамаўскае сьпэсэаў: БелТРАМ—Першы штандарт і “Трывога”, Яўрэйскі ТРАМ—“Фронт”, зьяўляюцца пролетарскімі сьпэсэаў, на рэспэсэаў на цэлы рад недахопаў. Уплыў на профэсыйна тэатры БССР з боку ТРАМ'аў умяняцца. Задача ТРАМ'аў яго павялічыць і павялічыць асабіста па лініі крытыкі і сумесных абмеркаваньняў творчых шляхоў профэсэаў і ТРАМ'аў.

Для далейшай пасьпяховай творчай работы ТРАМ'аў трэба павялічыць і дасканалы абмеркаваньня творчых памылак, якія былі і часткова маюцца ў ТРАМ'аўскім руху БССР.

У БелТРАМ'е былі ўстаноўлены, якія маглі прывесці да адмоўнага думкі У. І. Леніна аб крытычным сьварыстаньні вопыту і памылак у сваёй мінутага. Напрыклад, слаба скарэктаваўся вопыт профэсэаў. У ТРАМ'аўскіх паставоўках была некаторая схематычнасьць і механістычнасьць (“Першы штандарт”, “Фронт”, значна менш “Трывога”). У практычных работах былі і “лявацкія” загіды. Напрыклад, установа аб удзеле ўсёго колектыву ў творчай рабоце была так прыменена ў жыццё, што ў Гомельскім ТРАМ'е п'есу пісалі ўсе тэамаўска, некаторыя абразкі нават ўсе на аднаму сьпэсэаў, у БелТРАМ'е слаба праводзіліся прыкметы адназначнасьці і г. д.

Выявіліся гэтыя творчыя памылкі тармаіліся тым, што тэамаўска маюць недастаткова агульнае і палітычнае адукацыю, іх крытыка дэпінскі сьветлапогляд удзельніцаў ТРАМ' руху недастаткова высокі, з друго (акрамя “43”) не дапамагав ТРАМ'ам у выяўленьні гэтых творчых памылак.

Асноўнымі перашкодамі ў замацаваньні пасьпехаў і ў далейшым разьвітаньні ТРАМ'аўскага руху БССР зьяўляюцца: недастаткова тэамаўска з боку цэнтральных сьпэсэаў і профэсэаў арганізацыі (напрыклад маюцца погляды на тэамаўска рух, як на экспэрымэнт). Вынікам гэтай недастаткова зьяўляюцца адсутнасьць матэрыяльнай базы і памішаньня для работ на ўсіх ТРАМ'ах БССР да гэтага часу.

Вялікаму значэньню самадзейнага мастацтва зусім не адпавядае ўвага кіруючых арганізацыяў (профэсэаў, НКА) гэтаму руху. Дзяржаўнае кіраўніцтва самадзейным мастацтвам

зусім слабае. У Наркомаўстве няма ніводнага працаўніка на самадзейнаму мастацтву. Існаваўшы некалькі месяцаў пры НКА кабінэт на самадзейнаму мастацтву зараз фактычна развалены і працаўнікі кабінэту адпущаны на вучобу без замяны. На гледзячы на рэд мастацкай адпаведных арганізацыяў, патрабаваньня друку, асабіста “Чыронай зямлі”, аб забесьпечаньні тэамаўскага руху ў БССР, Менскія цэнтральныя ТРАМ'ы з-за адсутнасьці сродкаў і памішаньняў для работ ледзь не развалены і зараз працуюць бліз трышай—на энтузіязме.”

ЦСПСВ самадзейным мастацтвам на сутнасьці ня кіруе. Па словах кіруючых працаўнікоў культсэктару ЦСПСВ—“самадзейнае мастацтва гэта толькі адна трыццатая частка нашай работы і больш увагі мы ўдзяліць ня можам”. Складаная ў лістападзе г. г. першая канфэрэнцыя самадзейных мастацкіх гурткоў была падрыхтаваная так дрэнна, што замест прадстаўленьня 50 гурткоў, было ўсяго 18 дэлегатаў, нават менскія гурткі ня ведалі аб канфэрэнцыі.

Устаноўкі асобных кіруючых працаўнікоў ЦСПСВ у адносінах да ТРАМ' руху—“ня матэрыяльна ТРАМ'руху дапамагаць ня будзем і забаранілі гэта заўважам, бо ТРАМ' рух разгортаецца ў сыстэме комсамолу і наогул няма дэрэктывы з УсеКП(б)”—прыводзілі да таго, што напрыклад фэбон “Сьдзяг індустрыялізацыі” (Віцебск) адмовіў фабрычнаму ТРАМ'ядру ў выдачы для афармленьня выступленьня 10 руб., у той час, як за пару месяцаў было выдадзена некалькі тысяч рублёў на колектывнае наведваньне рабочымі тэатру.

3-ні кантрольны плэбум ЦК ЛКСМБ (ліпень 1931 году) прыняў на даваду т. Рубінчыка аб ходзе выкарыстаньня рэспэсэаў зьяўляўся ўдзелу ЛКСМБ у нацпартыбулаўніцтве, паставоў, у якіх у адносінах да ТРАМ'руху было зацікава: “у галіне перабудовы мастацтва ў сапраўды пролетарскае, комсамольскае значэньня дэмакратыі, якія выражаныя ў стварэньні ТРАМ'аўскага руху. Практычная работа БелТРАМ'у паказала, што ТРАМ'ы, будучы формай новага тэатру,—аднолькава адпавядаюць аграмадную роллю ў перадаваньні мастацтва задачам сацыялістычнага будаўніцтва, але гэта арганізацыя НКА і ЦСПСВ не прымае, ТРАМ'аўскі рух зараз стаў такім аб'ектам на тэатральным фронце, вакол якога групуецца погляд, што адпавядае правільнаму кіраўніцтву і г. д. іх можна кваліфікаваць як правільны погляд, правільны плэбум і мастацтва. Выходзіць гэта так, што ТРАМ' сапраўды зьяўляецца перадавым атрадам комсамолу на фронце мастацтва.

Плэбум адзначае, што для работ ТРАМ'аў складаюцца недапущальна абстаноўка (няводнае сродкаў і памішаньня). Гэта абстаноўка тармаіць разьвітаньне ТРАМ'аўскага руху і ставіць старэйшым у БССР—Беларускі ТРАМ' над пагрозай развалу. Асабіста недапущальна адносіны да ТРАМ'аў з боку НКА і ЦСПСВ.

Плэбум патрабуе ад ЦСПСВ і НКА поўнага падтрыманьня ТРАМ'аўскага руху, не па словах а не справа.”

Трэба адзначыць, што тэамаўска руху, які забесьпечваў бы пасьпяховае разьвітаньне ТРАМ'аў, да сутнасьці яшчэ няма.

У Крупках на фронце загатоўвак—зацішша

Узьяць тэмпы Здаць хлеб дзяржаве поўнасьцю і ў тэрмін

Колгасны сэктар адстае

Крупкі. 5—ХІ (Велга). Загатаваць збожжа ў Крупкім раёне не вядуцца патрэбнымі тэмпамі. Апошняя няўдачна лістапада дапа пры рост толькі на 3,8 проц; план выкаваны на 64 проц. Прычына адставаньня: слаба працуюць загатоўчых арганізацыяў, раённае опэрацыйнае кіруе загатоўкамі. Масавая праца з колгаснікамі і бдэніцка—серадзіцкімі аднаасобнымі гаспадарамі ў рэдэе с-савэту не разгорнута.

У некаторых с-савэтах апошняя няўдачна не дала прыросту (Вобрышкі, Крупкі, Мэстэвет, Ухвалі, Слабадакі і Шынаўскі). На кулацка-завождных элемэнтах няма напэску ў большасьці с-савэтаў. За апошнюю пэрыядыку кулакі і з-можныкі здалі ўсяго 18 процэнтаў што складае 0,2 проц. агульнага збожжа.

Плян збожжазагатоўвак выканан на 120 проц.

ПОЛАЦК. Сьвадчасова падрыхтаваўшыся да збожжазагатоўчай кампаніі, колгас “Чырвоны артыст”, Сьвэтронскага с-савэту, поўнасьцю і ў тэрмін выканаў плён. Плян загатоўкі жыта, аўса, ячменю перавыканан на 20 проц.

Цяпер колгас пераклучыўся на апрацоўку і адачу ліну дзяржаве.

Мікола Віленскі.

Пакінулі фронт загатоўвак

Плян збожжазагатоўвак у ільчынскім с-савэце Сьвэтронага раёна пад пагрозай: на 25-ХІ выка толькі на 14,9 проц., а на пэрыяд зацэнах на 3,6 проц.

Комсамольскае ячэйка ніяк удзела ў збожжазагатоўчай кампаніі на прымае. Райком ЛКСМБ павінен забесьпечыць выкарыстаньне плэну загатоўвак, прыдагнаць аднаасобны комсамольцаў, якія рухуць гэтую работу.

С. Станішэвіч.

Раўняцца на колгасу “1-е мая”

ЗАСЛАЎЕ, 5-ХІ. Колгаснікі “1-га Мая” Рагоўскага с-савэту, з ударнаму і ў самы кароткі тэрмін выкавалі ўсё перытэаў. Колгаснікі дабіліся гэтага правільнай расстаноўкай сіл, удзелам у збожжазагатоўцы і брыгаднага метадру працы, вылучэньнем ударніцаў для апрацоўкі ўсіх відаў загатоўвак.

Колгаснікі перайшлі на вачную маладзёбу і з 28 лістапада зааочылі яе. Зараз колгас выканаў заданьне: па збожжы на 100 проц., па бульбе на 106 проц., ільчывасэаў на 100 проц., ільчывасэаў на 100 проц., кавалях на 100 проц. Колгасу ня было заданьня па мясу, колгаснікі высунулі сустрачын і аддалі 450 кг. Колгас “1 мая” павінен быць прамірваным.

ВЭЛГА.

“Зрабіць нічога ня можам, бо сталойка гарадзкая”

Будучы БЖС харчаваньня ў сталойцы № 14. Абылі дрыны. Загачык сталойцы ільчываць гэта тым, што аддзел харчаваньня не адпускае прадуктаў, у выстачальнай колькасьці. Па думцы сэктарнага комсамольскага ячэйкі, для павяшчэньня якасьці абеду нічога зрабіць нельга, бо гэта сталойка агульна-гарадзкая.

Такія разьвітаньні сэктарнага гавараць аб бяздзейнасьці комсамольскай арганізацыі ў рэалізацыі паставоў

апошняга пленуму ЦК УсеКП(б) аб грамадзкім харчаваньні. Уключыць у працу комсамольскай арганізацыі канкрэтную барацьбу павяшчэньня харчаваньня фабрыкаў—тэрміновае заданьне.

Брыгада “Ч. З. Арапоўская, Казлов”

Адзаны рэдактар Л. Пэрліна

Па тэхнічных прычынах газэта выходзіць на 2-х старонках

Старонка

Забавучніца

ВЫЙДЗЕ ЗАУТРА